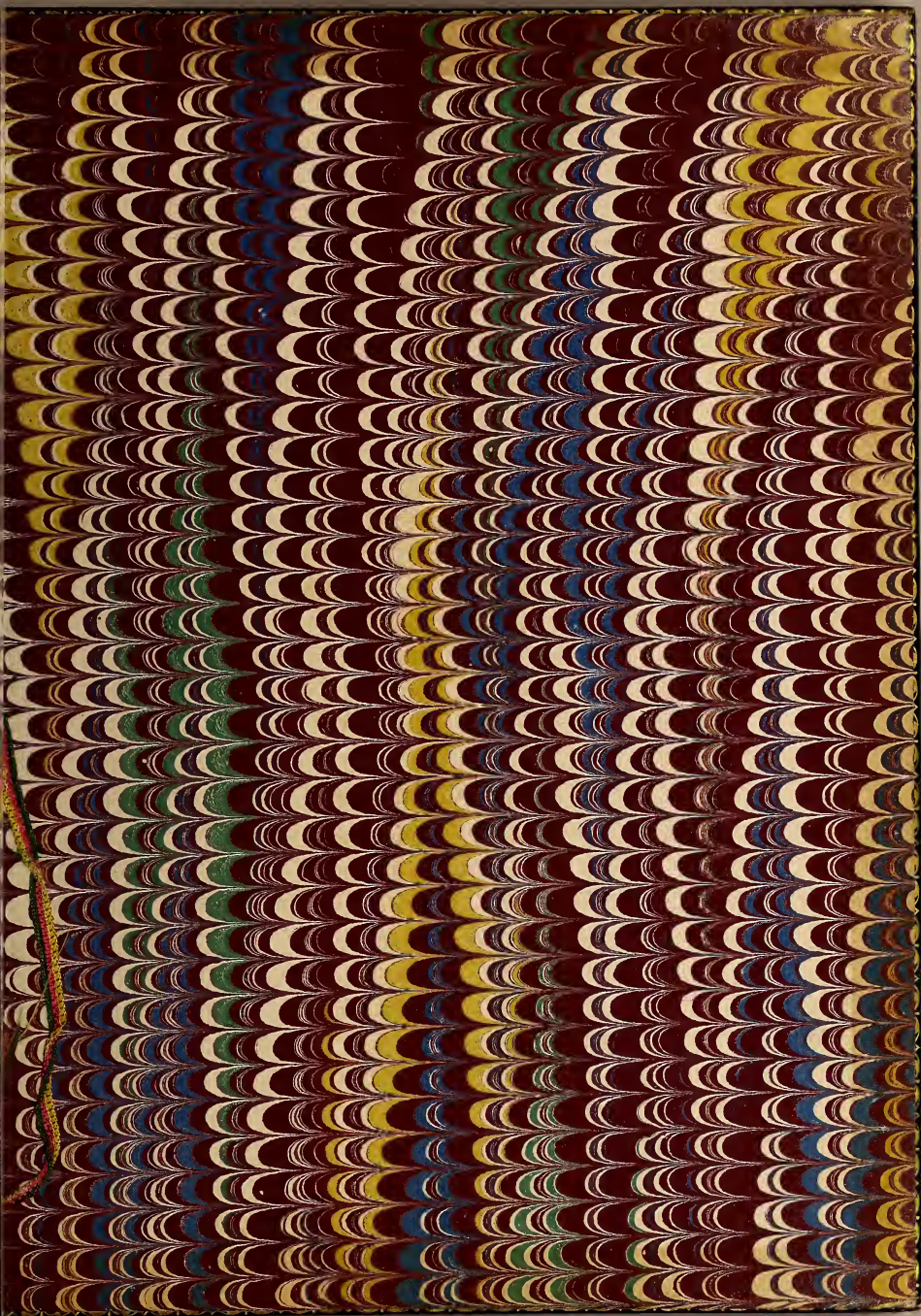
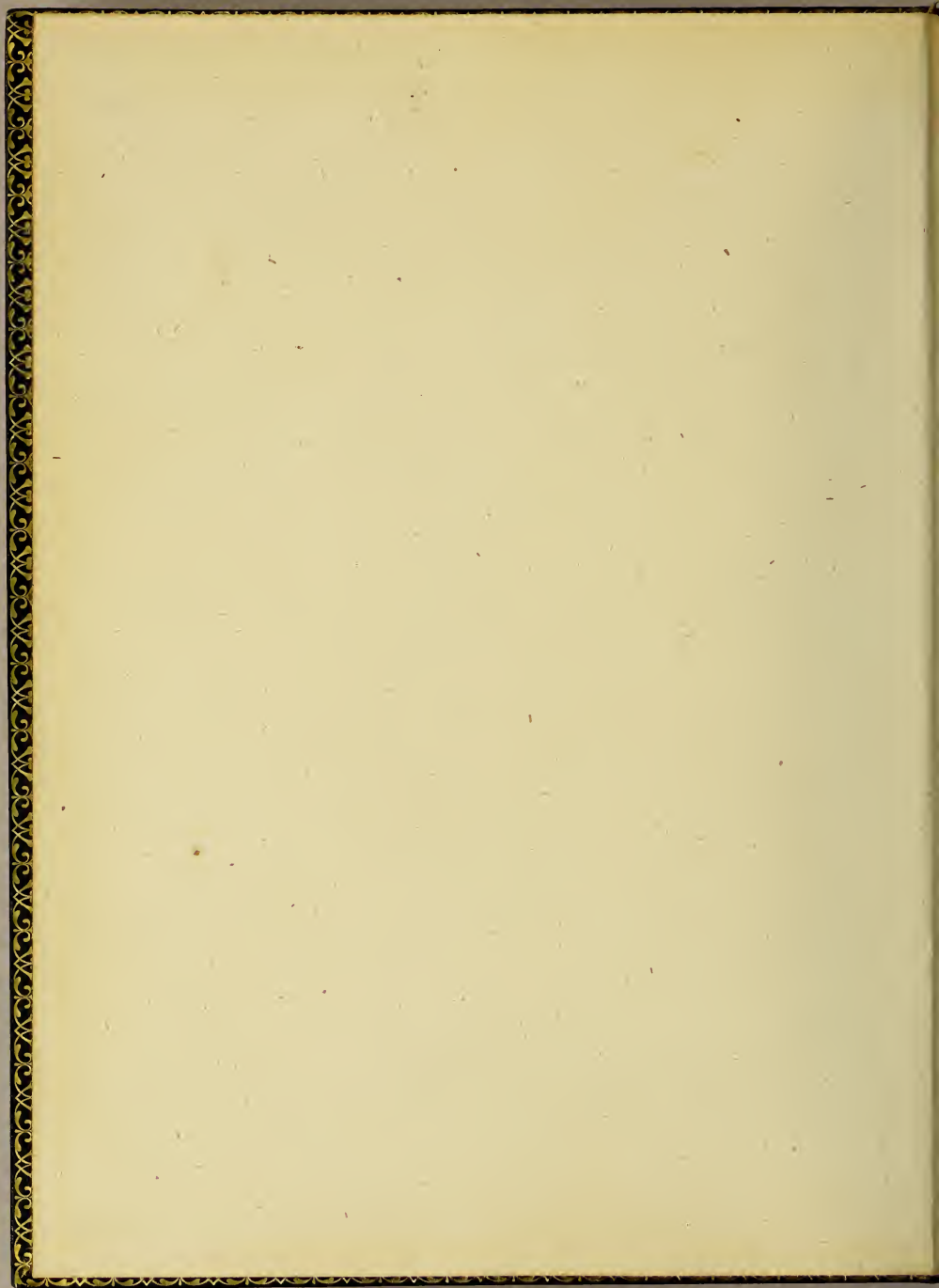
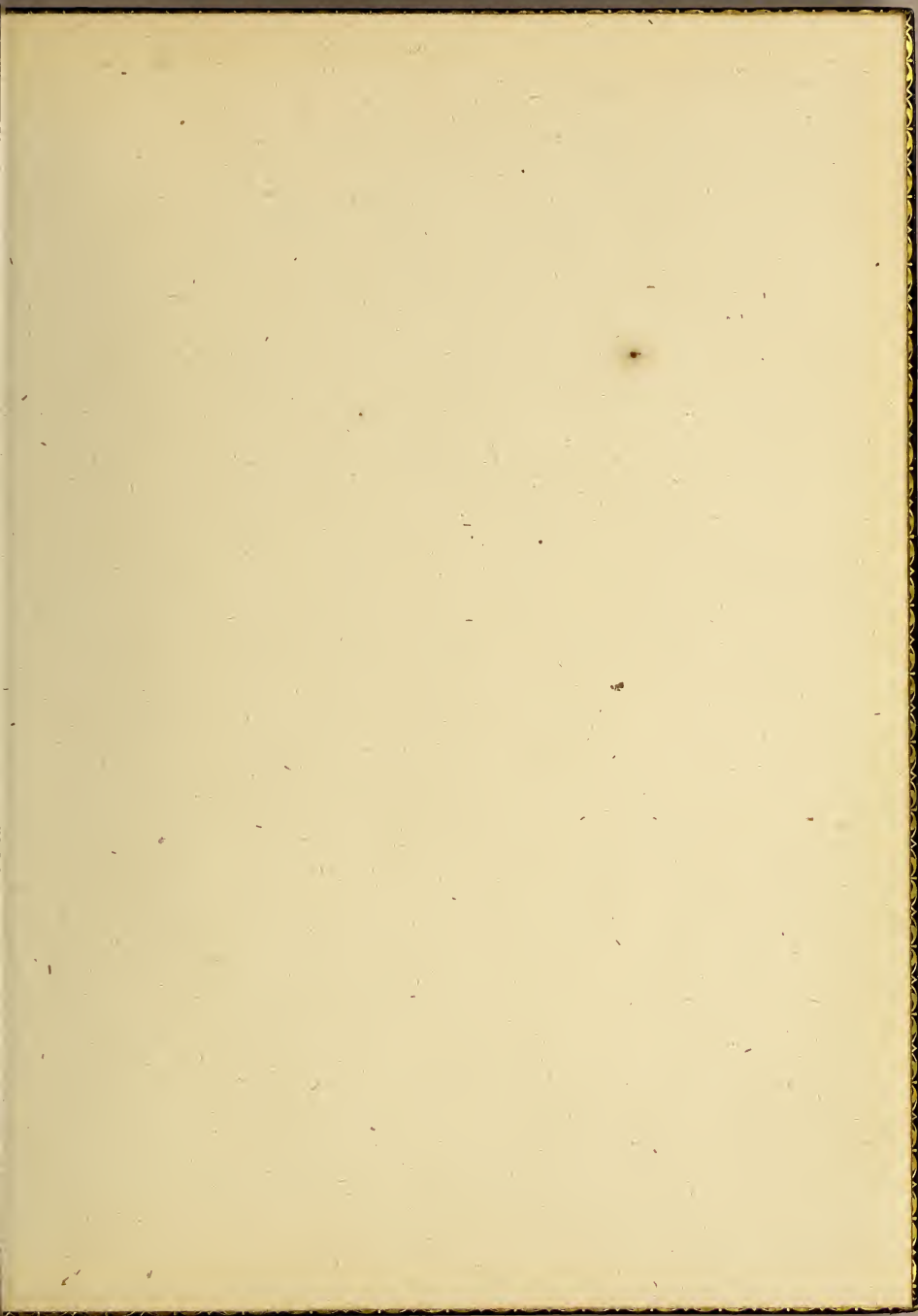

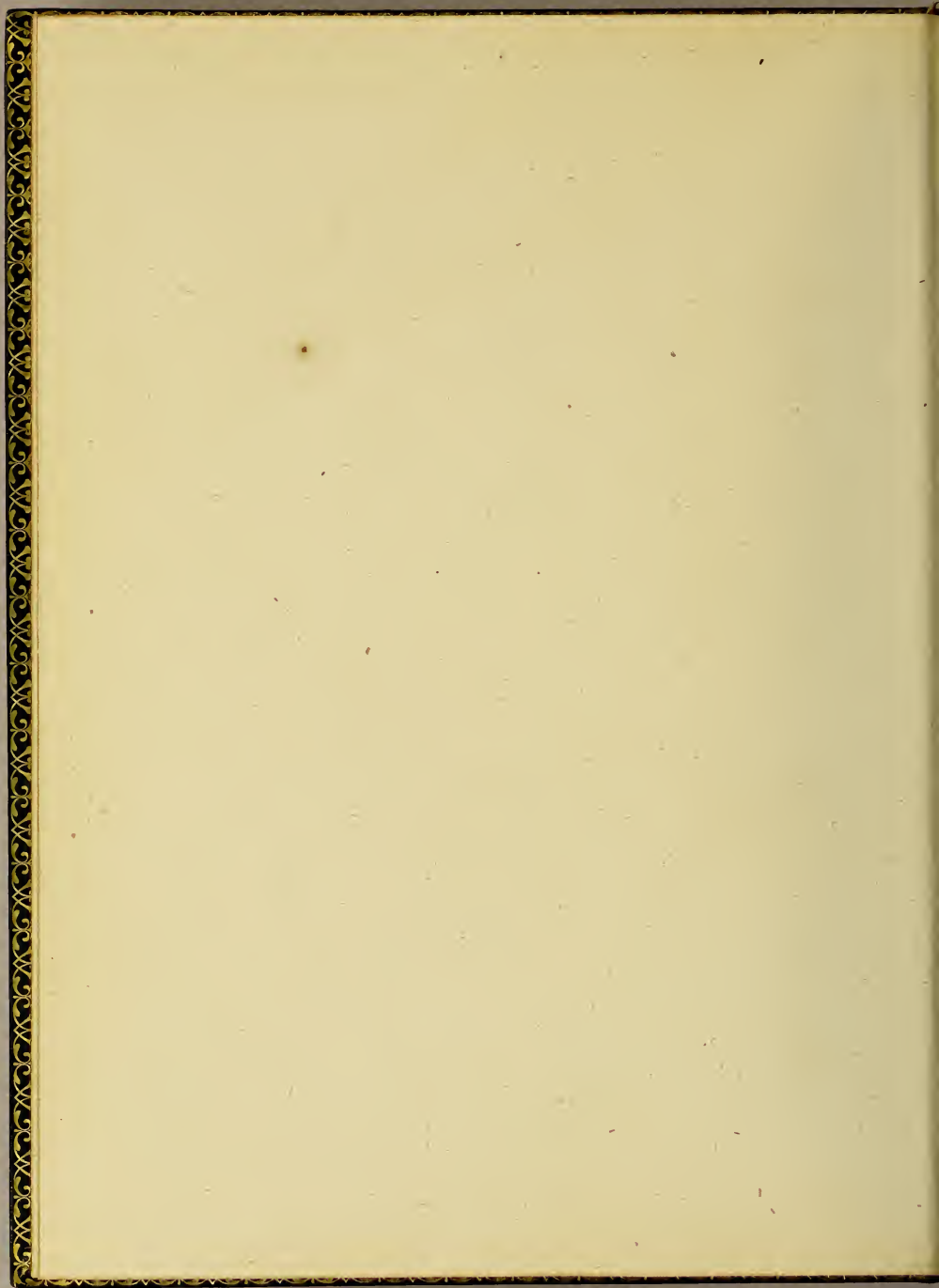
John Carter Brown.

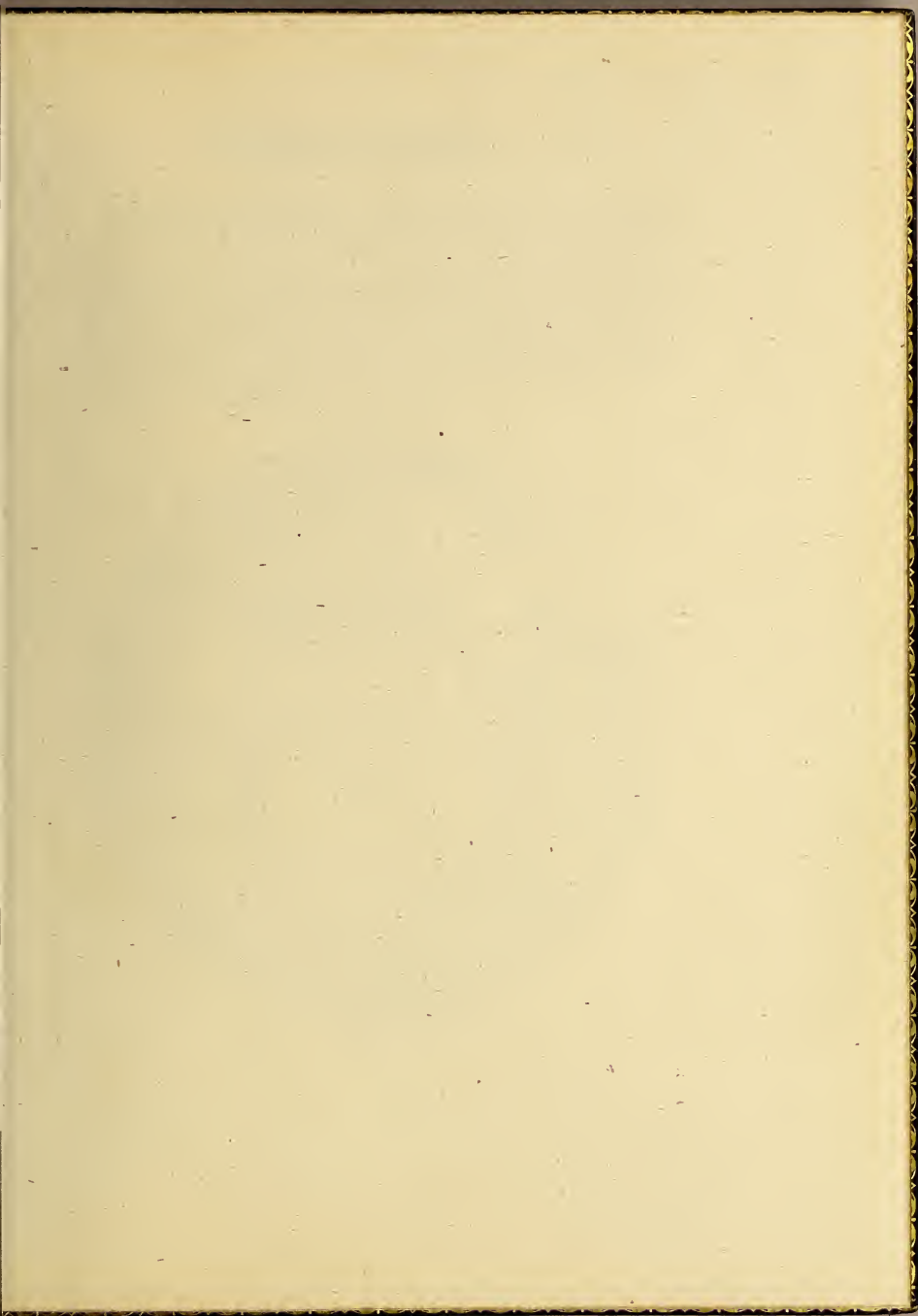
John Nicholas Brown.

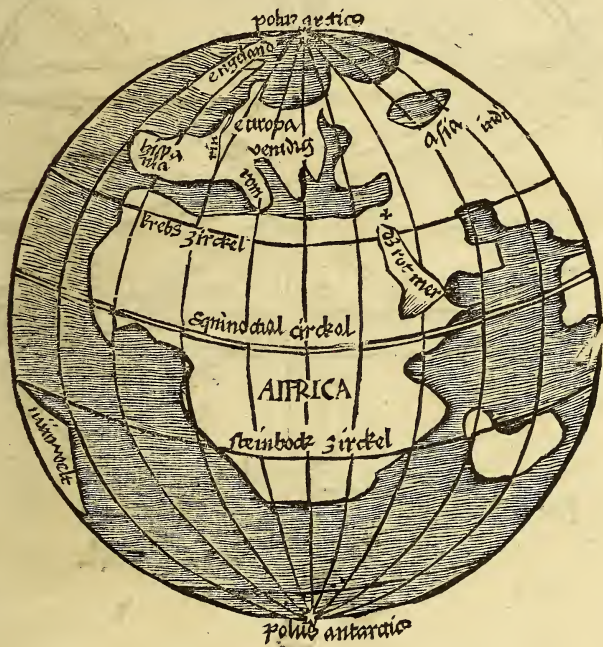

See recto of leaf 7 for use of term "America."
Also last line of title

Globus mundi

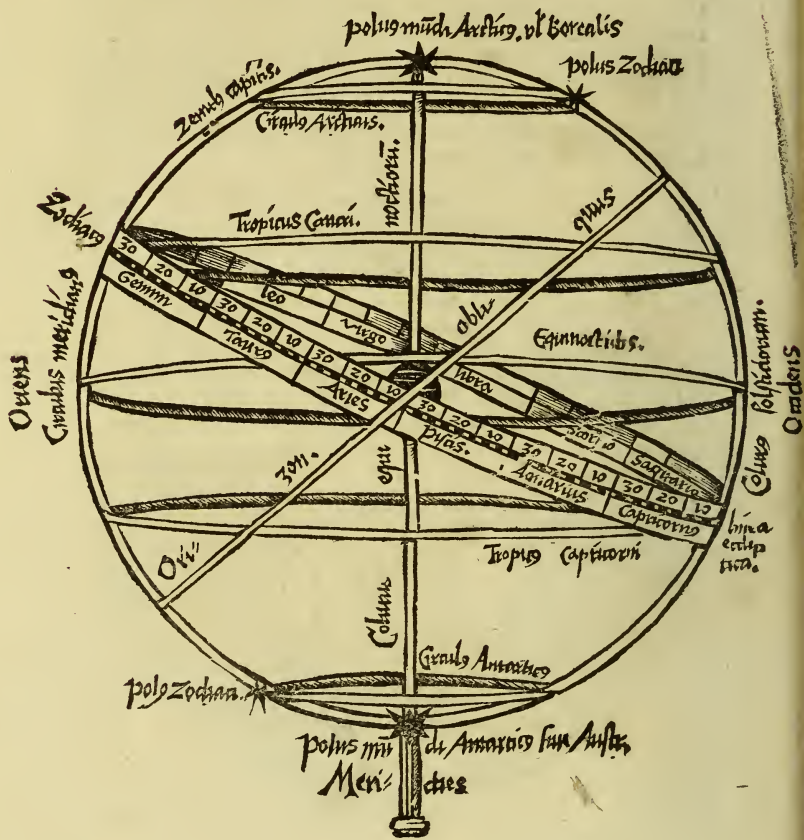
Declaratio siue Descriptio mundi

et totius orbis terrarum, globulo rotundo comparati, ut ipera solida. Quia cuius etiam mediocriter docto ad oculum videre licet antipodes esse, quorum pedes nostris oppositi sunt. Et qualiter in una quaque orbis parte homines vitam agere queunt salutarē, sole singula terre loca illustrante, que tamen terra in vacuo aere pendere videtur, solo dei nutu sustentata, alijsque permultis de quarta orbis terrarum parte nuper ab Americo reperta.

Globus mundi

Figura sphere celestis, qua sequētia cuncta intelliguntur.

De mundi globo

Breue anteloquium in de scriptionem orbis terre.

Arestotiles nature dili/

gens indagator et philosophus, nunquam satis pro meritis laudatus; in Ethicis suis beatus ait ad verbum. Bonum quanto communius tanto melius, quare inuidio comparatur a theologis, qui lumen scientie accepit et abscondit a proximo. Hec diligenter admodum

conuiderans, hanc sequentem collegi expositionem generalem totius mundi, quoniam id ipsum vtile iudicavi multum omnibus hominibus, ut in sequentibus clare patebit, qua quibus etiam medicriter doctus intelligere queat, que indies sibi predicantur etiam in sermone et ecclesiis dei, de variis locis et regionibus orbis. In quibus et beatus et sancti eius passim miracula fecerunt. Atque rectam christianamque veritatem toto mundo patefecerunt, a qua se nemo excusare iam potest, ad aures eius non peruenisse, cum scriptum sit. In omnem terram exiit sonus eorum. Consimiliter vtile et omnibus regibus, principibus et dominis, qui tanquam membra huius mundi iudicantur, ut quilibet eorum sciat et queat de suo corpore aliqua proferre, ubi scilicet et in qua parte corporis mundi moritur et habitat, atque eo ipso cognoscere paruitatem dominij sui, respectu illius sibi adhuc incogniti. Et nimis simpliciter comparatur homini etiam mortuo, qui nescit ubi in terra habitat, Est item conducibile his que in mari versant, aut maritimis locis, ut sciant quantum a continere distent, quantum rursus continens a qualibet mundi insula. Hec res nauigantibus et mercatoribus vtilissima est. Ideoque globus iste mundi factus, cui terra ipsa comparatur, omnibus regionibus, fluminibus, montibus et mari, premissa satis superque alligata, in quibus per sequentem descriptionem comperies ut latet at terra ipsa, ut celum atque sol eam circumeant motu suo, aliisque per multis delectabilibus interpretationibus, quemadmodum in sequentibus edoceberis

Globus

Caput primum de mundi elementaris creatione.

Eterna dei sapientia cum ab eterno decreuisset ordinare hanc mundi machinam. eo tempore quo Moyses propheta creatam scribit in principio pentateuca. Quod tempus vt Beda voluit. est a mundi creatione vsq; ad Christi natiuitatem. annorum. quinq; milium. ducentorum minus vno. Quamq; Ebnici philosophi aliter de hoc loquantur. vt Picius Mirandulanus late demonstrat in suo heptaplo. Tunc te. in portis celum et terram pariter creauit sed sine forma mixtam chaos. et confusam quandam materiam. Sed sequentibus diebus quodlibet decorauit. segregauit. ornauit q; quem idmodum ad hodiernum videtur. et ita perseverabit in eternum nec preteriet. sed vt Augustinus scribit in fine mundi. et extremo die. in meliorem clariorum et lucidiorum formam redigetur. ita q; nubes. Elementa. et celi pariter omnes quos vides. purgabuntur et clarere. vt in hac terra. que et chorus erit angelorum. optimi sinaximusq; deus immortalis. in supremo thamo sue glorie conspicietur ab hominibus. qui id promeruerint. Et tunc ois foeditas que et hac purgatione redundat. in abissum inferni defluet. qui vt diuus Thomas Aquinas refert. est in medio terre. vna cum purgatorio et patrum limbo. in quo proceres iudeorum detinebantur captiui. expectantes redemptionem. que complebitur in dominica resurrectione. vbi et demonem strinxit. potestates ei auferens hominibus nocendi. In eo etiam Job et quosdam gentium philosophorum quis dubitat non fuisse. qui in dictamen recte rationis vixerunt. Est et inibi puerorum limbus. in quem non baptisatorum descendunt anime. Hec quattuor dico sunt in terre medio. vt in pomo grana. Quomodo autem anime defunctorum post mortem illac perducantur vel veniant. credo neminem mortuum scire. Hieronimo teste. hoc. n. Deus ipse sibi vt alia multa referuauit. Nisi dicere velis illuc meare. sicuti radium solarem per fenestram. quemadmodum et de virginis gloriose partu dicitur.

Mundi

Sed ut ad institutum veniam, Notabis terram totam comparari alicui puncto in circulo, respectu magnitudinis circumferentiae omnium colorum, Et hoc est primum elementorum solidumque et induratum, tangibile et ad colendum idoneum ut vides, qui vero paratur, in se quentibus comperies;

Secundum elementum est ipsius aque, huius pondus siue magnitudo, terram decies superat. Etque decies clarior et purior ipsa terra, Atque hec duo ita inuicem commixta sunt et ligata a deo

Globus

iacentes in seipsis, vt neutrum sine reliquo esse possit, nec ipsa aqua terram cooperire aut tegere potest fluxu suo in eternum: deo volente gubernante et ordinante. Quod vero rotunda sit, patet con-
stita mare nauigantibus, qui idipsum indies expeririunt. Videtur etiam ad oculum in hoc globo, quomodo in tractatu de sphaera docetur. Quamquam Nicolaus de lyra aliter de hoc loquatur, volens terram in aqua natam vt pennis, videat ipse

Tertium elementum est aer, a quo omnia animalia vitam viuunt atque sine eo viuere nequeunt, nec minutum quidem. Elementum hoc communitur terram circumdat atque aquam, vnde libere, quae res tantum miraculum praese fert, vt nihil supra dici excogitari ve potest, tantam ponderosam molem, ita posse pendere in nihilo, sed vacuo dumtaxat aere, et in se ipsa nitimobilitate et fixe, solo dei verbo firmata vt nunquam cadat in eternum. In quo homo quilibet, omnipotentiam creatoris merito perpendere potest. Estque deties maior ipsa aqua, tantoque clarior et purior, atque in duodecim ventos distribuitur.

Quartum elementum est ignis, quod similiter aere circumdat et terram et aquam. Quid vero sit ignis ille, cuius substantiae, materiae aut formae, a quo calor ille oritur, de eo doctores atque philosophi multa agunt et speculantur, vt vnum ex reliquo veniat et generatur ex terra aqua, ab ipsa aere, ex aere ignis. Hoc Plato in Timeo, Aristoteles eius discipulus in de celo et mundo, in Meteororum et alias multis in locis scribunt. In genere haec tibi cognouisse sufficiat. Estque deties maior et purior ipso aere.

Ex his quattuor elementis, omnia et singula nascuntur, quae sunt secundum naturam in hoc mundo existentia vel viuientia, de quo si latius scire volueris fac legas, quae Lucidarius grauis alioquin autor et clare et docte conscripsit.

Capitulum secundum de celis septem planetarum

Mundi

Supra hec elementa quattuor, que mutantur & moventur alteranturque in dies, vnusque in reliquum vertitur vt supra: Incipiunt celi septem planetarum, quorum quodlibet aliud circumdat vt elementa, ita quod quodlibet eorum maius est proximo sub se, quasi decies.

Celi omnes predicti solide sunt substantie materieque, atque in se

Globus

inuicem compacti, immutabiles impermixti in sua substantia, vi
elementa, verum semper clari puri et firmi, Cuius vero materici,
credo hominem scire nullum, vixuta si sit lapis os lignum ferrum
aut aliquid tale, hoc solo excepto, q̄ corpora dicuntur vt res palpa
biles et tangibiles, Eiusmodi etiam sunt sol luna ⁊ stelle oēs

Sed tamen primum infimum ⁊ vltimum celum attribuitur
a doctis ipsi lune, que in eo suum habet cursum, in eo habitat vt
in propria domo. Hoc celum totaliter circumdat speram ignis, Et
mouetur cum planeta suo luna semel omni mense, i. ab incensione
vna ad alteram.

Ut autem scias quid sit plenilunium incensione notabis, quo
tenscunq; sit q̄ luna directe sub sole stat, ita q̄ sol supra ipsam, vt
pilcus sup̄ caput, ipsuz tagedo, incensionē credas eo puncto ⁊ minu
to fuisse, quo directe omnes radios suos supra eam iecerat, vnde
lumen ⁊ splendor caput suū, vt mulier a viro prolem, tūc indices
splendore luminis sui augmentatur, lucetq; noctis principio, Et q̄
cunq; die id fit, ab inde computando comuniter dies, xv, plenilu
nium erit siue luminis sui diminutio, quoniam indies luce minui
tur ⁊ apparet minor, quasi mulier post natū prole, et ad ortū lucet
neq; tunc directe stant supra se, sed cōtrario ⁊ opposito modo vt tu
aū me, In quozū medio terra est atq; cuncta elemēta, que sunt cau
sa vmbre illius, Cum nox tota non sit aliud q̄ terre vmbra, Et h̄m
astrologos astrozumq; iudices, qui futura rimantur, Impit tūc
mundo huic inferiori eam virtutem, gratiam atq; naturam, quaz
in incensione a sole receperat, Sed id ipsum reiectū est ⁊ anichilatū
per sacros doctores, ne quis confidat eiusmodi tanq; creaturis, s̄
dumtaxat deo, qui hec omnia creauit, quoniā quicūq; hec facit arū
dini molit ⁊ nititur, Contra quod etiam Picus ille mirandulan⁹
vir vndecunq; doctus duodecim conscripsit volumina, Quō au
tem intelligat lunam esse in hoc signo, intelligas directe sub tali, in
suo celo, cum signa supra planetas omnes in firmamento existant,
Secundum celum supra lunam proximo, vt comuniter te
netur, attribuitur planetę Mercurio, in quo currat, locumq; su
um habeat.

Tertium celum Veneri attribuit, vt in eo habitet quasi in edo
sua, quāq; aliqui eā in secūdo ponant, Mercuriūq; in hunc ipsum
videant ipsi, nam loquendum est, vt plures

Mundi

Quartum celū atq; mediū omnium planetarū attribuitur soli & suo pallatio in eo habitandū atq; currendū, qui cursum suum circulariter dimittat anno vno, semel perficit atq; complet. Ex quo notabis magnitudinē, latitudinēq; sue circūferentie respectu lunę que omni mense semel cōplet. & hic, xij. quāq; sit q; videatur quoti die semel circuire in horis quatuor & viginti. Hoc vero fit propter raptū motū primi mobilis, vt audies in sequentibus, atq; hoc simili percipies. Statuatur musca supra lapidē molare vertibilem currentē, que semper currat viam suam sine intermissione circum eundo lapidē, nihilominus quando trahis lapidē molare vertibilem, vel q; per se currat semel ad punctū signatū. Ipsa adhuc existit, non longe ab eo loco, vbi posita fuerat, et tamen lapis semel versus est. Sic & hoc ipsum capias. Notabis quoq; solem atq; lunam multo maiores esse ipsa terra.

Quintum celū ascribitur planete Marti loco sui dominij

Sextū planete Ioui, vt in eo suum habeat cursum

Septimū attribuit ipsi Saturno vltimo planetarū pro sua habitatione, qui domū suā lustrat annis quasi, xxiij. Circa quod notabis amplitudinē sue sperę respectu solis atq; lunę & aliarum planetarum.

Queres interea quid nam sint planete. Responso breuis. Alihil aliud, n. esse dicimus eos q; stellas, que ita in suis celis pendet & currunt, vt predictum est. Quorū erraticę dicunt. De quibus si latius legere placuerit, Fac Plynij legas in secundo naturalis historie sue. Aliosq; autores multos.

Capitulum tertium De reliquis spheris.

Post septem spheras planetarū siue celos, aliud celum, est ordinatū a deo atq; positum, qd cōsumulter circulariter mouetur post

Globus

Saturni sphaera sicut et alie post suos. Vocantur appellat celū octauū siue octava sphaera. Dicitur et firmamentū quasi firmitudo carthena et ligamentū inferoꝝ celoꝝ. Dicitur item celū stellatum, in quo stelle omnes sunt posite immobiles, vt clavus in pariete, quas stellas singulis noctibus sereno tempore videre licet, cum sol occidit sub terram. Quibus et in die videri possent. Sed maius illud lumen solare impedit splendorē eorū paruum, vt fax alicui lumini minutissimo candele facit, quare per diem non videntur.

Hoc celum siue circulus eius a doctis multifaria distribuitur quoniam in ipso Equinoctialis imaginat linea, Zodiacus itez et meridiane linee, et de quibus in sequentibus percipies. Non quia ita sit in ipso realiter, sed quia rectior et firmior est motus eius. Ideo omnium alioꝝ diuisiones celi atque terre per ipsum imaginantur atque mensurantur.

Primum celum hoc sequitur, vt ipsum alios, quod dicitur celum nonum. Dicitur item celum aqueum siue cristallinum, propter eius claritatem et puritatem, non habens in se stellam aliquam, quibus sunt quod dicant hoc celū atque sequens vnum esse, quod pariter refert ad plenus

Decimum celum atque vltimum circulus sphaere, appellat primum mobile, siue primum quod mouetur a deo, et rotatur in gyꝝ post sphaeram beatoꝝ, cuius motus velocissimus, vt nihil in mundo ei sit comparandum, propter altitudinem et magnitudinem eius, quod et percedentibus colliges dictis, in celis planetarum et clementis, quoniam in, xiiii, horis diei scilicet et noctis, semel cursum suum peragit indies, ad primum suum locum quoadiu domino placuerit, qui sistere potest, quando sibi placet. In hoc celo nulle sunt stelle, sed dicitur finis et clausura est omnium celestium orbium et sphaerarum. In eo imaginantur puncta duo poloz, quorum vnus arcticus, alter antarcticus appellatur, vt in sequentibus patebit, quoniam in ipsis relique sphaere voluuntur, vt in cartine ianua, siue globus duobus captus acubus

Supra id celum est nullū Margarita philosophica docente, praeter dei optimi maximi regnū cum omnibus spiritibus angelicis et quibus

Mundi

inde in nouem choros distribuuntur a Dionisio et Bonauentura. Superior autem eorum omnium deus ipse. Sunt et inibi sancti omnes et electi dei animique beatorum, que in hac miserie et ualle uoluntatem eius adimpleuere, in obseruancia mandatorum suorum, qui iuxta euangelium Christi ambulauerunt. Locus ille est sine fine, sicut et deus ipse infinitus, in circumscribitus. Repletus autem angelis et ornatus supra captum mortalium. Appellaturque celum Empireum, hoc est igne? quidam vigor, non quod ita sit re ipsa, sed quod ita a sanctissima trinitate perficitur. Est inibi gaudium ineffabile, quod nec oculus uidit nec auris audiuit, nec in cor hominis ascendit, quoniam presens est solius iusticie Christus deus noster, in quem angeli uideri cupiunt sine intermissione, cognoscere semper omnipotentiam maiestatis eius, cuius non fatiantur unquam omnes inhabitantes Alberto magno teste. Quare christianus omnis breui hac sua fragili et mortali uita, que tamen satis longa est, ut Cicero inquit, ad bene beatorum uiuendum, ordinabit se merito, ut hic in hac caduca uita alibi eternam sine fine adipiscatur, quod prestare nobis dignetur deus trinus et unus. Amen.

Habes itaque breuem introductionem, claramque expositionem eorum que sunt supra nos, ab autoribus comprobatis descripta. Possunt autem celi quatuor supra planetarum sphaeras comparari elementis, ita ut celum octauum terre, nonum aque, decimum aeri, undecimum in quo deus ipse igni comparetur, de quibus alius speculari non cecidentis, sed clare uidentis erit opus. Descendam ergo nunc, quoniam alte nimis uolitaui et ad institutum ibo, celum cum sua ordinantia mittam. Ad terram uenio, ex qua omnes corpoream tractamus molem, atque inibi enumerabo quedam dei mirabilia, ut de celis factum est in genere.

Sequitur secunda
libri pars.

Mundi

doctoribus comparatur corpori humano, quoniã in ea omnia reperiuntur, que sunt in corpore nostro. Primum caro est ipsa terra, sanguis aqua, ossa sunt lapides, vene montes, caput ipsum est oriens siue asya, Pedes occidentes et ipsa america nouiter reperta, quarta orbis pars, Africa est brachium dextrũ, et Europa terra nostra sinistrum figurat brachiũ. Hec uero longius exponere, locũ nõ habet in presentia, sed me ipsum uertere conor ad terre diuisionem

Tota autẽ terra cõparatur globo siue pomo, ut ad oculũ uides non quod necessario et ad amissũ in rotunda esse debeat quasi circulus sed quoniam huic figure maxime omnium similitur, quoniã aer ipsi se replet foramina et terre concanitates, que non respondent superficies extremorum: sicuti ualles (ut ita loquar) replet aer, quare in genere de istis loquimur non singulariter, quoniã qui talia agunt, non philosophi, sed philosophari nuncupandi sunt, quoniã terra ipsa ita in nudo pendet aere, nulli innixa nisi seipsa, nullo item nisi solo uerbo dei firmata, in medio omnium stabilita, ut punctus in circulo Et quantum est ab hinc a dusq; celum, tantũ et a quocũq; loco terre per totũ orbem eius: suo modo dicendi, Et ad quencũq; locũ globus ipsum posueris idem est, quare notare poteris (et facile) undiq; terram inhabitari, uel ab hominibus uel brutis, infra supra et a latere nihil nõ, officit te credere, pedes eorum esse nostris oppositis, quoniã quilibet suã tangit terrã, habetq; supra seclũ uti nos,

Capitulum v. de quinq; circulis maioribus globum circundantibus.

Notabis quocũq; insuper ut predictũ est in celorum expositione, Diuisionẽ circulorum quã docti pleriq; imaginant uel figurant in ipso celo, Hęc in terra ipsa ponendã esse, ut superioribus respondeant, quoniam per hęc ueritas seruanda est, ut singula quadrant, quare globus iste noster septem signaturas possidet, ut ipsum celũ, quas intellige uti mox dicitur in sequentibus

Globus

Primo notandū duas stellas in celo esse distantes a pūctis poloꝝ quasi gradibꝫ nouē totaliter immobilibꝫ. quaz nos in Europa dūtaxat vnā videmus perperuis futuris tēporibꝫ supra capita nostrā. quēadmodū in presenti globo descripꝫ est eius orbis. Hæc

Mundi

aut stellâ polarē in celo cōperies prope Lurrū vti nostri vocant si-
ue aurigam. supra eius rotam posteriōrē. Diciturq; polis arcuē
quasi immobilis. et directe ex opposito huius. altera polaris stella si-

cuta. Juxta has duas tuas. quâ videt antipodes nostri in Africa.
stellas polares siue in his punctis polo. ferunt totâ celestis sære
machinâ cū omnibus stellis atq; planetis volui. vt rota in sua axe
aut sicut tornator globū alic. vñ duob; locis figit. vt in fictionibus
istis contrarijs currat. Ita et in presenti capiendū. quoniâ deus ip-
se operis magister et fabricator. qui totū eo modo ordinat et regit. vt
duo poli predicti a loco suo non mouent. sed semper immobiliter
permanent. Et fm hos polos siue ear; stellas viciniōres omnes na-
uice. patroni. Mercatores. et quicūq; terram lustrant. sese dirigere
necesse habent. ne errore ducant. et ad aliâ quâ non desiderarūt ter-
ram siue regionē perducant.

Secundo imaginant in celo et eius sære quinq; zone siue cir-
culi. quas et in terra figurare oportet. vt audies. de his Vergilius in
georgicis. Macrobius itē in somnio scipionis. non qd̄ de facto et re
ipsa in celo vel terra ipsa existant. sed quoniâ ita rē capere oportet p-
tales imaginationū diuisiones. ad maiore intelligentiâ eor; que de
mundo dicuntur.

Supremus circulus quo ad nos. nomen suū habet ab immobi-
li puncto poli arctici. quoniâ viciniōr est ei. quē nominare poteris
Circulū vñi vel aurige siue currus. ex opposito huius infra. similis
circulus est. qui ab altero polo dicitur circulus poli antarctici. Circuli
autē istū ideo excogitant siue imaginant. quoniâ cū terra ipsa siue
globus distribuit quasi in partes quinq;. id est vt per globū terre. qn-
q; trahantur circuli. erūt extra illos duos extremos circulos sub
et supra. nemo habitare potest. pre nimio frigore. quoniâ tūc mare
glaciale et congelatū est. neq; nauibus aptū. q; mercatoribus patet. qui
Angliâ. Norwegiâ. et Scotiâ nauigant. et dies maior in eadē re-
gione sub polis est vtrobiq; sex mensiū. quando sol est circa equato-
rem. Cū vero sol est vltra equatorē. non erit mensiū sex

Tertio duo aliū circuli ponunt in globo sub et supra. Primus

Globus

post predictū circuli poli arctici. q̄ nobis ⁊ nostro orbi proximior
est: appellatur tropicus Lancri. siue circulus eius. quoniam sol cum
eum possidet. in Lancri signo esse perhibetur in mense Junio. cir-
ca festum Iuii. tunc in illo circulo globū mundi circuit. ⁊ p̄ opposi-
to infra similis circulus est primus post polarem circulū. qui tropi-
cus capricorni dicitur. nā sol eundem perambulat circulū hęcus
tēpore. circa dñi natalē quando est in signo Capricorni

hos duos circulos ideo notamus. quoniam inter eos ⁊ pro-
ximos polozū circulos. bene. prospere ⁊ salubriter viuatur. Crescit
quoq; inibi omne quo viuimus. sicut infra polozū puncta atq;
circulos marcescunt. Adde etiam in eis diem esse. quoniā a sole be-
ne illuminant. qui nunq; ultra eosdem progreditur infra vel supra
hic. n. eius est terminus quē preterire non potest. sed q̄ primū il-
lic peruenit. mox retrogradat̄ ad mediū circulū equatoris

Globus

tunc. n. per vnuerſum orbem terrarū dies. cum noctibus. equales ſunt. Circulus iſte maior equinoctialis. eque diſtat a duobus tropicis Cancrī & capricorni

Ponitur autem ideo in globo terre ſicuti & in celo imaginatur. quoniam nemo ex vtraq; eius parte ſub vel ſupra. habitare cōmodo poteſt. pre calore ferueſcente. quoniam inibi ſol directe verticem hominū irradiat ſupra capita eorum. efficitq; omnia inibi creſcentia arida & marcida. Quare etiam torrida zona in ſuis diuiſionibus dicitur. ſicuti notum eſt his. qui in India. Taprobana. Calicutia & Egypto Nilū peragrarunt. vnde ſpecies aromaticæ ad nos ducūtur. vbi nulla ſemina plantarū vel herbarū viridiū ſunt. ſed maior pars arenosa atq; lapidea. quare omnes homines in huius circuitu cōmorantes nigri ſunt. a calore ſolis exuſti.

Ideoq; omnipotens deus cōtinenti immiſit mare mediterraneum. Item indicum. vt clare & aperto in hoc globo videre licet. Propterea etiam bis anno apud eos eſtas maturatur. cuz ſol verticem capitis eorū. vt dicti bis tangat. nulla. n. res inibi vmbra fundit in longū. tēpore veris atq; autumpni

Ca. vii. docet predicta inuenire in globo atq; cognoscere.

Si nunc predicta omnia cognoscere volueris. atq; his etiam maiora. Done ante oculos globū tuum. & queras circulos illos cū ſuis nominib; predictis. extunc cuncta etiam nullo monſtrante lūquido cognosces. dumtaxat ſi legere noueris. Et ſimul cum his plura alia. quando locum habitationis tuę tenueris. Ideoq; vt et idipm ſcias. nec tibi quicq; ſit abſconditū ac re lateat vel ſubterfugiat. notabis totum orbem terrarū diuidi in tres partes. non circulariter ſiue ad modū circuli ſed p̄ regiones et prouincias eius. vt in ſubiecta patebit figura.

Dundi

Et quibus partibus maior versus orientem solem; computan-
do a nostro territorio, dicitur Asia, a regina eius nominis, que reg-
navit in ea. Estq; duplex Asia, maior atq; minor, in hac terre parte.
Troia, omnis India, Cipria, Arabia, Babilonia, Hierusalem, Per-
sia, Dircania, Armenia, Scythia, Turchia, Taprobana, Mare q;
cum rabz cum Judea, quemadmodu in hoc globo videre poteris.
In his regionib; cunctis regnant domini temporales, Cesar scilz
Turchie, Prestan siue presbiter Joban, Soldanus, Carboi ma-
ior, Sopy, quem prophetam novum vocant, qui omnes mali

E H

Globus

Christiani sunt, et omnium provinciarum totius Asiae sunt Solinus atque Ptolomeo testibus, plura.

Alter pars orbis terrarum Africa dicitur, a regina in ea olim dominante, versus meridiem sita, a nostro intuitu atque situ. In hac parte Libia, Ethiopia, Mauritania, Aegyptus, Carthago, Alexandria, Nilus fluvius fertilissimus orbis, Mons atlas et elephantes innumeri, homines quoque, quorum oculi in pectore sunt, Libiopes item nigerrimi a calore solis fuscari, in speluncis terre habitantes, Uterque sexus armis valet et bello. Nulla ibi matrimonii discretio, quare pueri dicitur matres agnoscunt suas, de patribus est dubium. Habet haec pars terre provincias octo, ut Solinus scribit, exceptis his quae nouiter illustratae sunt, quemadmodum in maiore mappa assignatum est.

Tertia terre pars Europa cognominatur, a regina eius habentibus prudenti moderante. Diuiditur haec ab Africa per mare mediterraneum. Sed ab Asia Rhyphis montibus perque fluvium Tanaim in globo scriptum. Terra haec est in qua nos Christiani omnes: ut in plurimum sumus, quae ceteris minor, ceteris sit partibus ambitu suo, populosior tamen alijs et potentior, plusque edificata, quae singulari dei gratia factum reor, sicut et Iudeorum provincia olim minor erat cunctis alijs, quae tamen toti orienti cladem intulit septenumero, sic et in praesentiarum. In hac parte orbis est Hispania, Brabantia, Portugallia, Catalonia, Gallicia, in qua diuus Iacobus apostolus qui est in compostello, Gallia, Francia, Britannia, Anglia, Scotia, Ciuitates quoque omnes inferiores, Brabantia, Flandria, Pycardia, Seldria, Selandia, Hollandia, Burgundia et Alsatia, Germania. Item Sueuia, Bauaria, Ungaria, Austria, Sibenburghum, Wallachia, Bohemia, Saronia et, Item Italia, Lombardia, Apulia, Roma quoque mundi caput, et Christianae religionis unica sedes, Venetia, Florentia, Neapolis, Ierusalem, Constantinopolis, Macedonia, Athenis, ubi primum studium vniuersale crati Socrate, Platone, ac alijs gubernantibus, Item flumines insigniores Rhenus, Tanais, Arifis, Zona, Tiberris, Iosella, Padus, atque innumerabiles alij, In sula quoque Si-

Mundi

cilia, Landia, Sardinia, Corsica. Quare Solino docente, xxxij
prouintie sunt ipsius Europe.

Est insuper iam reperta noua quedam insula, siue quarta or
bis ps, si dicere mauis, maior ipsa Europa multū. non tamē exul
ta propter incognitum eius partis situm, quę iuxta europam atq;
Africam ad latus occidentale protenditur per circulos omnes pre
dictos trāuersaliter. De qua si qđ latius scire desideras, fac ea le
gas, qđ pñti libello fide digno scripta sunt. Sicq; de pta hac pre no
uiter inuēta, oēs puintie ton⁹ terre sunt, lxxxv. Solino id attestāte

Globus

Ca. VIII. de motu et cursu solis, quē admodum terram ambiat atq; irra

diat.

Cum diuisionem circuloꝝ ꝛ prouintiaꝝ omniū generali quodā modo cognoueris, de his, n. singulariter loqui, opus est maioris speculatiois, vt doctis omnibꝫ perspicuum. Quare consequenter nostri globi continentia ꝛ clarā demonstratōem eius cape, quem admodū sol ipsum ambiat eꝛuens vel occidens. Sicut nota uisū sti circulos illos quinq; siue zonas terram cingentes vel circundātes, scias solem nunq; extremos duos tangere poloꝝ circulos, sicuti alios tres intermedios, quare frigus ꝛ horꝛor ibi cōmunes sunt, sicuti calor in alijs. Nam sole exsistente in arietē vel libra, tunc illi uersus polum noīꝛ arcticū locati, semper diem habent, quasi ad anni diuidium, cum sol est atra equinoctialem lineam, Et eōꝛꝛario tantundē noctis cum ultra equatorem erit, uersus tropicū Capricorni ꝛ polum inferiorē antarcticum, ex tunc, Libie populi de Africa, tantum estatis tempus habet, quantum illi hyemā Solis, nunq; uerticem illorum omniū sub poloꝝ circulis habitancūꝛ irradiat, sed duntaxat a latere, Solis, n. iter tantum duos tropicos habet Zācri et Capricorni. Inter hos uia solaris est, qui sunt eius termini ultimi, quos pretere non potest sub uel supra. Quoniaꝛ sicuti sol ipse in Martio atq; septembri, cū dies ꝛ noꝝ equales sunt in omni terra, et, horꝛꝛꝛ, atq; in medio circulo maiori equinoctiali existit, sic ꝛ estate nostra in eius ascensu tropicū cancri attingit, ex tunc uero declinat usq; ad tropicū Capricorni, quare causatur hyems nobiscū, quoniam cū terre nostre propinquat, calorem efficit, atq; estatem, Cum uero a nobis retrogradif, sit hyems, sicutē alijs regionibꝫ est uidere, Et ut clarius notare possis exemplum dabo Presupposito eo q; te in europa esse cognoscas. Christianos quoq; omnes, ueras itaq; flauū locū siue ciuitatē tibi notam, sit gratia exempli Venetiā siue Remū, cū itaq; sol erit in Cancro circa nasale Iohannis, ex tunc sol ipse tropicū cancri possidet, quā hic assigntatum uides cum nomine signi, Nam nobis tunc propinquior eē non potest, vt in globo uideo ad oculum, quare calidior existit aer apud nos eo tempore estatis scz, q̄s circa dominicā natalem, cum

Mundi

in inferiori circulo tropici capricorni graditur. lōge a nobis distās. Quare in quo augmentat (splendore scz vel calore) vno in loco, al-
tero tātum minuitur. cū rotundū q̄libet media tñ parte viderelī
cet. Cum itaqz sol infimum circuli capricorni perambulat, nor erit
apud superiorē poli circuli arcticū scz, donec sol medium circumulum
equatoris attingat, q̄ est terre mediū. Edinverso de inferiori polo
intelligis, quoniam quanto sol alicui regioni propinquat, tanto ca-
lidior z clarior erit illuminata, dies item longior, et quantū ab ea re-
cedit, tantū frigidior z tenebrosior, diesqz breuiores solito. Quare
nunqz tantus calor est ipsis Anglis, Scotis, Norwegis et Islandis,
sicut in Italia, Roma, Neapoli, Carthagine, Hierosolyma,
qui sepe a sole irradiant, Illi vero non, sed ab eis retrogradit in-
terdum, vt iam patuit

Cap. IX. de lineis alijs meridio- nalibus globum circumdanti- bus, a polo ad polum tractis

Linee transversales a superiore ad inferius, dicunt Linee me-
ridionales, quoniam sol sit vbicūqz velit inter tropicos circulos, i. vi-
am eius solarum, quando venit ad lineam tuę regioni responden-
tem, vel per eam, tunc causat meridies in omni loco, per quem ea
linea currit. Ex opposito vero huius erit nox, quoniam sol in medium
semper globum illuminat, vt predictū est. Harz linearum protra-
ctiones sine numero fingere poteris, quot scz loca, ciuitates terre,
atqz prouintie in globo describunt, vt quilibet locus suum habeat
meridianū. Quis autē singula in tam paruo corpore signare poter-
rit. Alie vero linee que transversaliter globum circumdant, sicut ma-
iores circuli quinqz, sunt differentiales gradū z parallelor, in quas
hec omnia subdiuidunt, tibi ad intellectū horz parum adducentes,
et ideo de his plura loqui Pythagoras silentio mouit

Mundi

us a nobis situantur. sicut ymbra parietis semper ad vltiora pro
graditur. ita et in presenti. Et ita Viennensibus Pannonie inferioris
ad horam citius oritur q̄ parisiensibus. Fitq̄ postremo vt vnus
et eam locus dicatur et oriens et occidens. diuersis tñ respectibz

Si vero scire laboras sole in meridie existente. atq̄ medio tui
celi et regionis. q̄tū radij luminis sui extendantur atq̄ spargantur
id est vbi sit dies atq̄ nox. quoniam talis finis siue principiu lumi
nis et spendoris. in sphaera dicitur horizon. hoc est circulus vel ar
cus diurni luminis et cursus solis. Sed in quacumq̄ orbis parte
vel loco fueris. consimiliter vides circumferentiā aliam hic vbi ce
lum et terra se contingunt. que ad oculi visum se dumtaxat extēdit
et non vltra. sed quasi circulariter. vi. miliaria Alemanoz. Et dicit̄
horizon tue regionis vel loci. quem globo ita assignare poteris. res
pectu tamen celi et celestis sphaere. reputa. fiat foramen siue punctus
in tua regione. vt scias. ex tunc cape pedem circini. et distantiam a
puncto poli in globo vsq̄ ad equatorem mensurabis. Est. n. talis
distantia semp globi tui magnitudo. habita illa. pone circini pedes
in foramen tuum prius notatū. et altero pede protrabe circulū sup
globū vt mox est.

Hic inq̄ circulus semp est horizon respectu celi. et assignator diei
Fitq̄ globi medium quod a sole illuminat. q̄ primū. n. sol illū attū
gerit mane dū oritur. sit in quocumq̄ tropicorū vel circuloz maiorū
voluerit. tunc in celo dies est. q̄ nō in tuo loco. Exeunte autē sole
ab eo. occidens esse dicit̄. Vides item clare et ad oculum. quantū
iter sol gradit̄ tempore estatis. cum in supremo circulo existit in tro
pico cancri circa natalem Joannis. quā redies prolongant̄ plus q̄
b̄yemis tempore circa natalem dominicā. cū in inferiori circulo ca
cri exiit. Horizon. n. ille protrahens par̄ contingit eundē vt vides

Capitulum xi. De situ terre et eius ordinatione

Præterea in presenti globo terre videre lz et inuenire. famosio
ra loca montū. aquarū. regionum. Locorū item omnū que sunt p

Globus

vniversum orbem terrarum. Maria insuper vnacum suis insulis. si-
cut versus polū nostrum. Anglia. Flandia. Scotia. Norwegia. atq;
mor Hispania vbi diuus Jacobus est. Francia quoq;. Regnum
Romanorum. Italia. Venetia. Roma. Tandem vltra mare mediter-
ranicum Hierosolima. Mare rubrum. Tartago. Nilus atq; Egyptus
ve supra dictum est. Et que in vnaquaq; parte sita sunt. Item insu-
le insigniores Sicilia. Sardinia. Rhodis. Cipria. Lozica &c.

Ad hec scias olim ita sedisse in animos hominū. sine mundi
fore apud diuū Jacobū. & recte quidem si continētis dicere voles.
Vale aut ratiōne vniversi. quoniā vltra incognita terra erat. Etia
quia propter carentiā nauigiorū & cosmographie nemo se in pelagus
et oceanū immergere audebat. Sed cum homines callidiores.
subtiliores. magis imbuti talibus atq; muniti nauibus & armis. mul-
ta p̄ eos comperta sunt noua. quę admodū liber iste edocet.

Videtur quoq; quibus meatibus oceanū circūiere. per Africā ver-
sus atq; polum antarcticū. et ita venire in Calicutiā Indię por-
tum. in minori Asia. atq; inibi species aromaticas tulerūt. quę pri-
dem ingenti labore & magnis sumptibus. per Turciā atq; Persiam
perq; mare rubrum. Venetiarū potestate. ab Alexandria allate sunt.
tam primū libere. minori sumptu. & si via ampliore adducunt

Cap. xii. Epilogum hęc et cōclusi- onē precedētium omnium

Quantum vero locus vnus a reliquo distat. difficile cogniti-
um est in hoc paruo globo propter gradus. qui assignari omnes non
possunt in eo. Si vero id ipsum scire volueris. Nappam maiores
considerabis cosmographie plane. in qua certius ac vtrius appre-
hendes s̄m longū & latū extensos. Communiter. n. gradus vnus so-
lis in linea equatoris facit unū longitudinē & latitudinē. lx. miliaria
italica. id est. xv. germanorum. Sed vltra citraq; min⁹. s̄m qđ terre de-
scriptio contrahit versus polum

Mundi

Habes itaq; lector optime declaratōem vniuersalem omnium
z singulor; in hoc globo terre necessarior; z contentor;. Neq; dubi-
tandū erit si te in eo exerceueris, alia non assignata comperies rara
z scitu iucunda, atq; ita concupotentia z maiestati eius agnosces,
qui vniuersa hec eo ordine mensura z pondere congregauit, atq;
creauit ex nihilo s; in eternā eius sapientiā. Hunc merito vt venere
mur sine fine Salomon nos adhortat, cunctiq; pp; bete, qd; vt fiat
etiam atq; etiam precor, Que vero mirabilia in vnaquaq; regio-
ne existant, exinde imprimenda stauimus. Valete feliciter ex
Argentina vltima Augusti, Anno post natū saluatorē, M. D. ix.

Joannes grūniger impri-
mebat, Adelpho
calligatore

1843

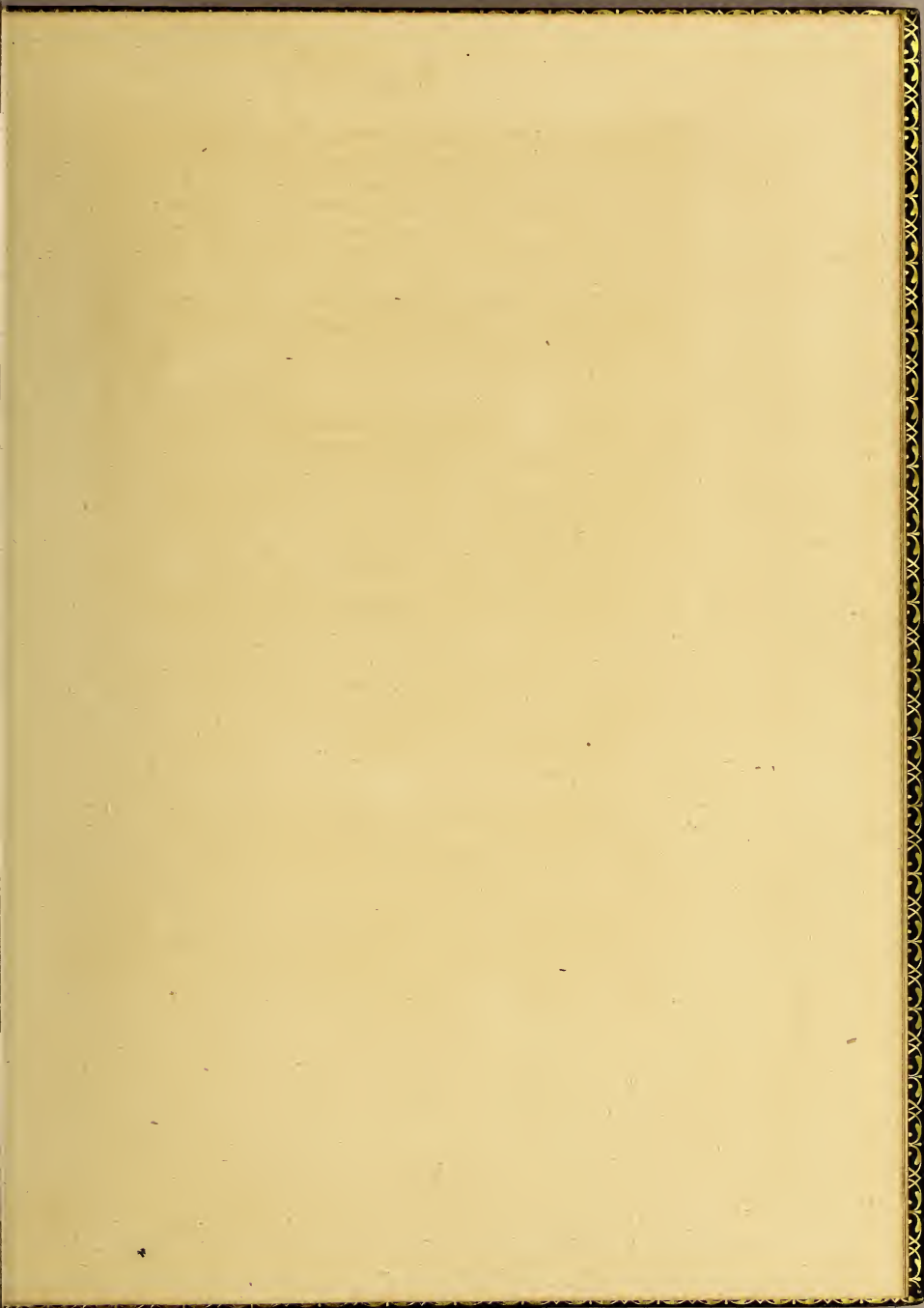
0756

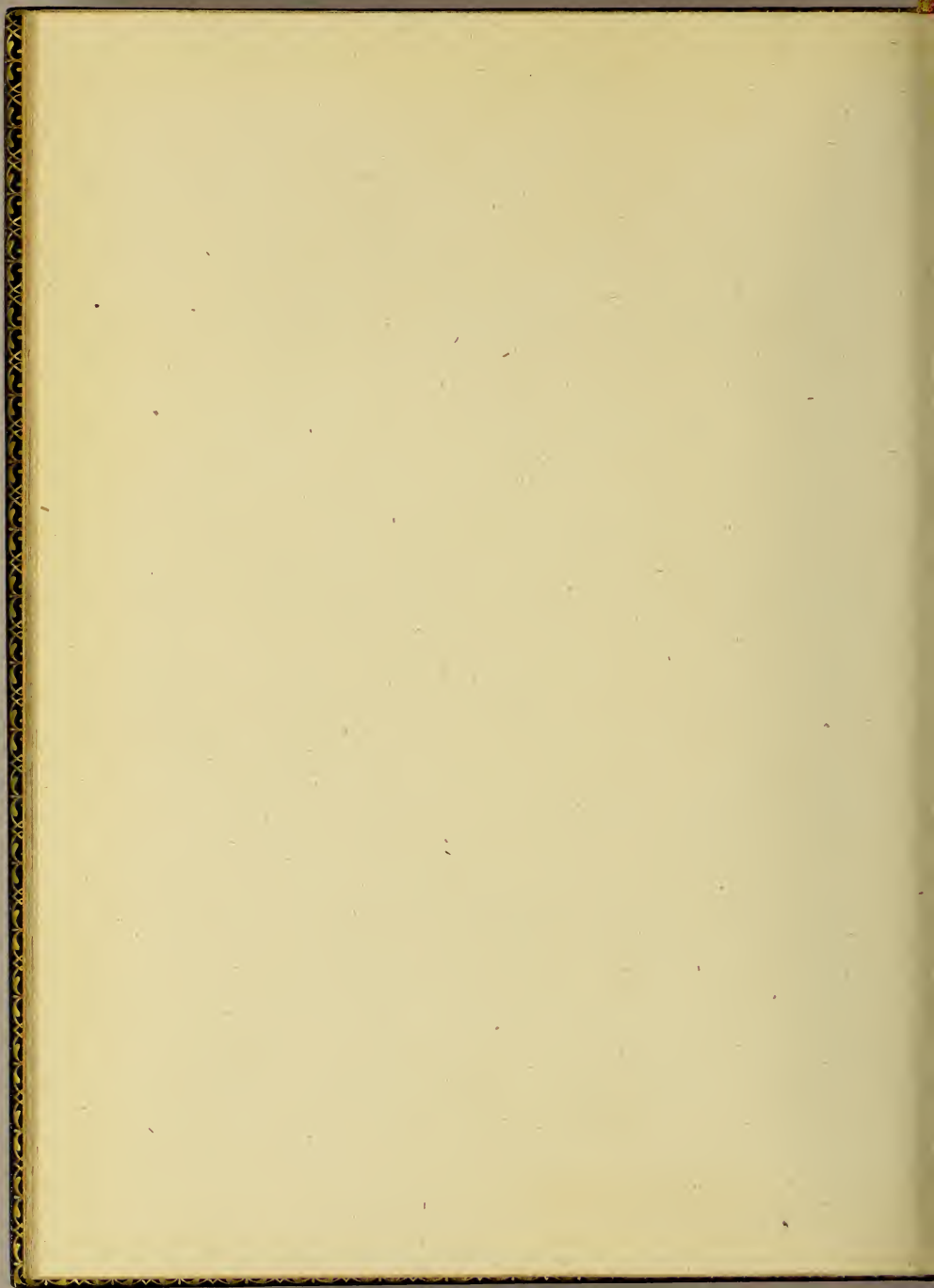
The following is a list of the
 names of the persons who
 were present at the
 meeting of the
 Board of Directors
 of the
 City of
 New York
 on the
 1st day of
 January
 1843.

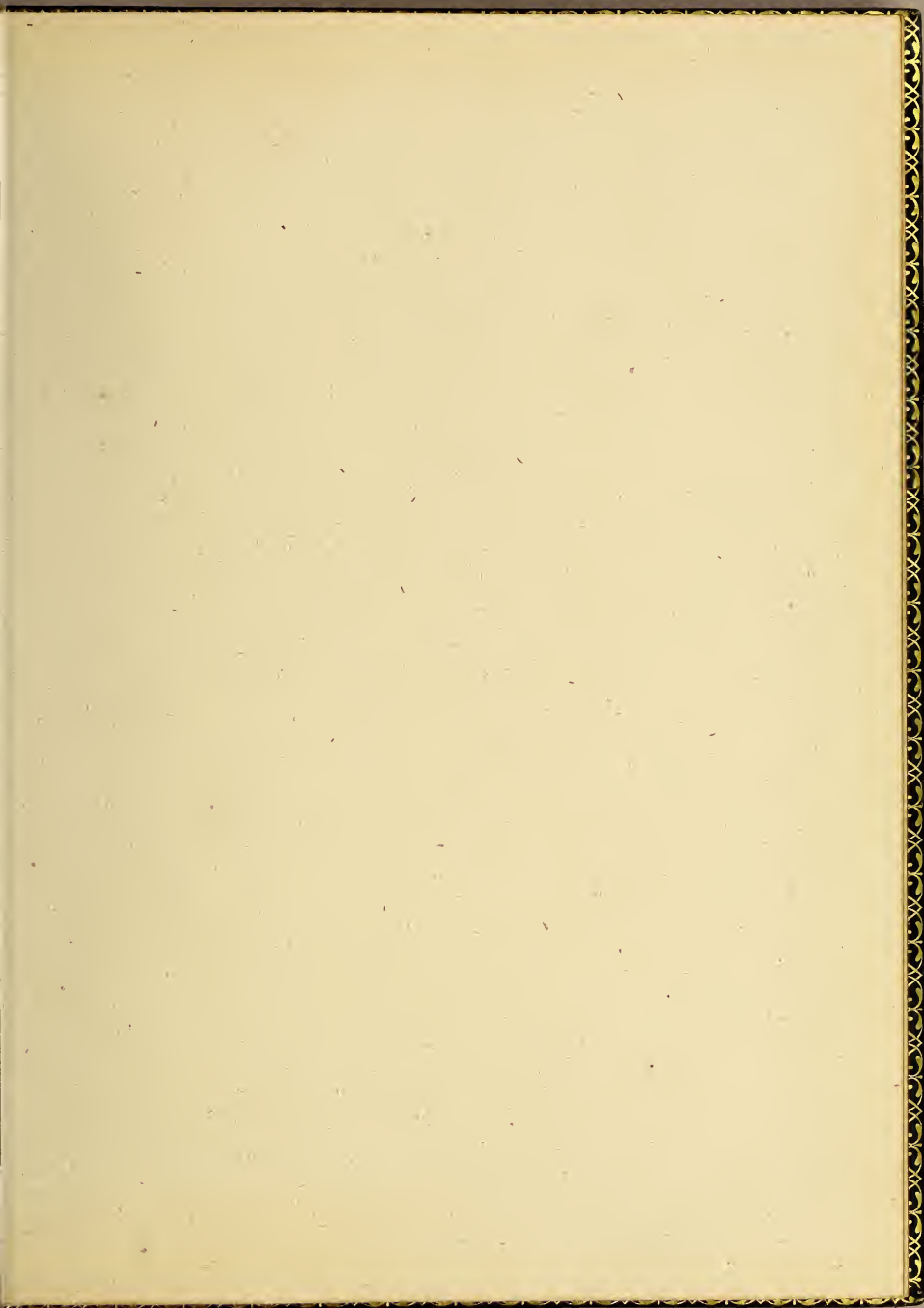
Mayor
 Aldermen

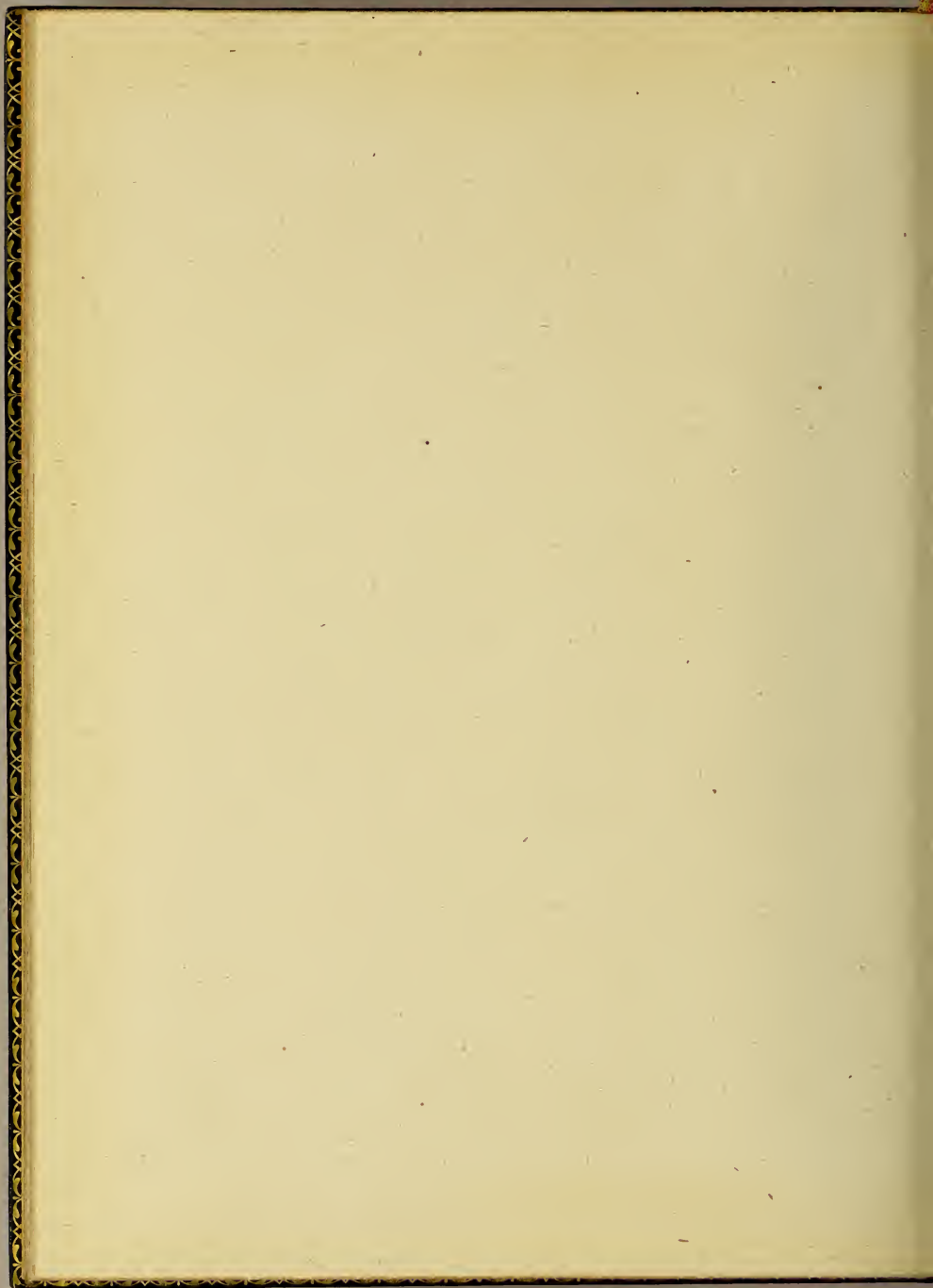
City of
 New York

1843

3509
w1689

